

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

II. De substantia Angelorum in ordine ad corporalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

diversitas inter illos. Præsertim cum ex communi Theologorum sententia; gratuita sint Angelis collata; juxta proportionem donorum naturalium.

Posterior pars ostenditur ex jam dictis, quia ad perfectionem universi spectare videtur, non modo sufficiens distinctarum specierum multiplicatio, sed etiam nonnulla singularum specierum dilatatio, per multiplicationem individuorum: & quia alias cum innumeri Angeli defecerint, eorum ordines valde imperfecti remansissent, utpotè tot speciebus destituti, quot Angeli ceciderunt.

Ubi nota Angelorum numerum esse maximum, quamvis incertum, ut patet ex verbis illis Danielis 7. Millia millium assistebāt ei. Quare autem Deus tantam Angelorum multitudinem creare voluerit S. Thomas probat q. 50. art. 3. quia cum Deus in creatione rerum perfectionem universi intenderet, quod aliqua sunt perfectiora eo in majori excessu produci debuerant, vel secundum magnitudinem ut cœli, vel secundum multitudinem; ut substantiæ spirituales. Adde quod sicut terreni reges, quo sunt potentiores & diviores, eò majori servorum, & militum caterva stipati incedunt; Ita cum Deus sit Rex regum, & Dominus dominantium, cujus potestas est infinita, & immensâ majestas, congruum fuit ut innumeram Angelorum multitudinem crearet, qui ipsi assisterent, ejusque jussa capefferent.

CAPUT II.

De substantia Angelorum, in ordine ad corporalia.

RESOLUTIO I. *Angeli non habent corpora sibi naturaliter unita, interdum tamen assumunt corpora.* PRIOR PARS PROBATUR, quia Angeli sunt substantiæ perfectæ. *Posterior ostenditur ex Scriptura quæ Genes. 8. & 19. &c. introducit Angelos ita apparentes hominibus, ut ab iis viderentur, audirentur, & tangerentur: hæc autem omnia saltem conjunctim spectata, planè indicant, non fuisse visionem*

tionem imaginariam, sed alicujus corporis sub sensum cadentis.

Nota 1. Angelos posse assumere tum corpora animata, ut patet in dæmoniis, & in grege porcorum, de quo in Evangelio, tum à fortiori corpora mortuorum, cum hæc minùs resistent; tum corpora ex aère, aliave materia confecta, norunt enim condensare vapores, & exhalationes in modum nubium, aliorumque corporum consistentium, & impedire ne talis materia dissolvatur, aut diffluat: Non tamen concedendum est angelos producere corpus aliquod ex nihilo, ut in eo appareant, cum talis productio soli Deo competat ex S. Thoma 2. p. qu. 45. art. 5.

Nota 2. Formationem illam corporum non excedere virtutem naturalem angelorum, quare satis est quod dicamus Deum ad illam concurrere tantum per influxum generalem; præsertim quia cum dæmones assumant corpora ob malos fines, non est conveniens dicere Deum, ut causam specialem, & propriam illis talia corpora præparare.

Nota 3. Non esse rationem cur dicamus angelos bonos & malos differre quoad materiam corporum assumptorum; cum eadem ad diversos fines valere possint, ut patet, nam homines interdum similibus corporibus male utuntur, aliàs bene; & dæmones nonnunquam induunt corpora pulchra, ac majestatis plena: quare sine fundamento dices bonos ex cælesti, malos verò ex terrestri materia corpora conficere.

Nota denique ex angelo, & corpore non fieri unum-compositum per se, aut unum suppositum; quia ad primum, opus esset quòd angelus haberet rationem formæ, & corpus materiæ. Ad secundum, quòd corpus assumptum privaretur propria subsistentia, & à subsistentia angeli terminaretur, quod naturaliter est impossibile, ut constat ex libro 2.

RESOLUTIO II. *Non potest Angelus in corpore assumpto exercere actiones vitales quoad substantiam; eas vero quæ sunt vitales quoad modum, exercere potest quoad entitatem realem, non tamen quoad modum vitalitatis.*]PRIMA PARS ostenditur, quia cum Angelus non informet substantialiter, & vitaliter corpus quod assumit, sed tantum per accidens illi conjunctus sit, sicut motor mobili, hinc fit ut nequeat in tali corpore exercere operationes vitæ; tales siquidem operationes sunt vitæ actualis, quæ potentiam vitalem, vitamque radicalem & substantialem necessario supponit.

Præterquam quod ad operationem vitæ exercendam, non tantum requiritur principium vitaliter informans, sed etiam corpus organis distinctum, & rite dispositum ad actus vitales eliciendos. Hæc autem distinctio, & dispositio verè non habet locum in iis corporibus quæ ab Angelis assumi solent, sed tantum fictè & apparenter: quare repugnat quòd Angeli in ejusmodi corporibus exercent operationes verè, & substantialiter vitales.

Dices, generatio hominis est actio vitalis substantialiter; at potest Angelus in corpore assumpto generare hominem ergo, &c. Respondet minor falsam esse, loquendo de potentia propria & per se, tñ propter rationes allatas, tum quia generatio de qua agitur, est processio viventis à vivente conjuncto in similitudinem naturæ. Qua autem ratione possit Angelus efficere ut homo generetur, explicat S. Doct. 1. p. q. 51. art. 3. ad 6.

Secunda pars probatur, nam ex Scriptura constat Angelos in assumptis corporibus loqui, ambulare, comedere, aliasve operationes reales exercere, quæ quoad entitatem & substantiam magnam habent convenientiam cum actionibus quas nos vitaliter exercemus, loquendo, ambulando, & comedendo.

Tertia pars suadetur, quia ut prædictæ operationes fiant

fiant modo vitali, debent procedere à potentia vitali, & per certa instrumenta ad id à natura destinata: hoc autem non habet locum in casu de quo agitur, ut patet ex dictis; quare, etsi Angelus in corpore assumpto proferat sonos similes humanæ locutioni, non tamen propriè loquitur: sicut etiam non propriè comedit, aut ambulat, etsi cibos terat, & corpus quodam motu progressivo cieat: istæ enim actiones propriè acceptæ, præter entitatem materialem, dicunt maximè ordinem ad virtutem quandam vitalem in membris existentem per quam fiunt, & ad phantasiam per quam diriguntur; quare ut sic, tribui non possunt Angelis, quando in corporibus assumptis tale quid operari videntur. Unde Angelus Raphaël *Tobie 12.* Videbar quidem [inquit] vobiscum manducare & bibere, sed ego cibo invisibili & potu, qui ab hominibus videri non potest, utor; ubi verbum videbar, satis indicat manducationem illam non fuisse veram, sed tantum apparentem.

RESOLUTIO III. *Angelus est in loco per præsentiam ad locum, seu per indistantiam suæ substantiæ à spatio in quo est.* RATIO est, quia prius est quod Angelus sit præsens spatio per substantiam suam, quam quod virtutem suam spatio applicet, aut in eo operetur; ergo per suam substantiam primò est in loco, non autem per applicationem suæ virtutis, aut per operationem:

Confirmatur, nam Angeli beati sunt in cælo empyreo, neque tamen ibi sunt in loco per applicationem suæ virtutis, cum illud cælum nō moveant, nec probabiliter dici possit eos circa illud aliter operari, ergo sunt in eo per suam substantiam, & realem præsentiam.

Nota 1. Angelum non posse simul esse in pluribus locis totalibus & adæquatis, quia locus Angeli adæquatus est ille, qui toti ipsius perfectioni respondet, eique commensuratur. At non potest Angelus simul esse in pluribus ejusmodi locis, quia jam singula nō

essent adæquata & totalia, contra hypothefim, & angelus esset in majori loco quàm ab ipso occupari possit. quod apertè repugnat.

Nota 2. Possè tamen angelum simul esse in plaribus locis partialibus & inadæquatis; quia cum angelus sit spiritalis, & ad minimum spatium se totum reducere possit, ut infra dicemus, nihil impedire potest quin totius spatii quod occupat, possit alias partes deserere, & alias occupare: oportet tamen ut ejusmodi loca partialia sint inter se contigua, quia alias ad ea simul occupanda substantia angeli divideretur à seipsa, quod planè est impossibile.

Nota 3. Non repugnare quin plures angeli simul sint in eodem loco per præsentiam substantialem, quia cum eorum substantia sit spiritalis & indivisibilis, ea locum non occupat, adeoque una non excludit aliam ab eodem loco.

Confirmatur, nam anima rationalis, quia est indivisibilis, est simul in eodem loco cum corpore, ergo à fortiori poterit unus angelus esse in eodem loco cum alio angelo. Constat etiam ex Evangelio, integram dæmonum legionem ejusdem hominis corpus simul occupasse.

RESOLUTIO IV. *Non habet Angelus terminum parvitatæ quoad locum, habet tamen magnitudinis.* **PRIMA PARS PROBATUR**, quia potest angelus se reducere ad punctum, ita ut non sit extra illud: cū enim sit indivisibilis, & partibus carens, neque corpus aliquod informet, nulla ratio est cur necessario debeat occupare locum quantum; & quamvis esset forma alicujus corporis, & ut sic deberet illi quodammodo commensurari quoad locum, nihil tamè obesset quin ex se posset existere extra tale corpus, & in eo statu præsentiam suam ad parvum locum, imò ad punctum contrahere.

Secunda pars ostenditur, nam si angelus nullum haberet terminum quoad locum, sequeretur eum esse
in omni

in omni loco, & consequenter dæmones esse in cœlo, & angelos beatos in inferno; hoc autem repugnat Scripturæ sacræ, ex qua satis constat angelos venire, discedere, ab uno loco in alium migrare, quæ & similia non bene dicerentur si angeli omnem locum occuparent. *Deinde* ex communi omnium Patrum sententia, proprium Dei est omnem locum occupare, unde à nonnullis Divinitas Spiritus sancti probatur ex eo quòd sit ubique, ergo dicendum non est talem ubiquitatem alicui creaturæ de facto competere.

Nota non esse verisimile quòd possit angelus tantum spatii occupare quoad longitudinem, quantum ex illo describitur, quantum ad latitudinem; cum enim substantia illius sit perfectionis limitata, locus etiam illi naturaliter debitus, quoad omnem dimensionem limitatus esse debet. Unde cum probabiliter angeli præsentia, qua potest occupare spatium, sit ad spheram, majorem, vel minorem juxta cujusque proportionem, dici potest nullum angelum posse suam præsentiam extendere ultra diametrum suæ spheræ, et si quoad latitudinem se ad lineam contrahat.

RESOLUTIO V. *Angeli possunt moveri localiter.*]
 PROBATUR I. ex Scriptura sacra quatenus *Tobia* 12. Raphaël ait, tempus esse ut revertatur ad eum qui misit illum, & *Luca* 1. Angelus Gabriël ingressus est ad salutandum beatam Virginem, & postea ab ea recessit, & c. 2. quia cum angeli non sint ubique, sed in loco certo, & determinato, dici nequit quòd non possint se transferre ab uno spatio ad aliud, cum talis facultas rebus multò inferioribus tribuatur.

Ubi nota Angelum ex communi sententia, posse moveri motu continuo, quia licet substantialiter sit indivisibilis & partibus carens, habet tamen virtua-lem quandam extensionem, ratione cujus potest ad certam spheram spatii præsentiam suam diffundere, hæcque potest locum quem occupat paulatim

relinquere, & vicinum similiter motu continuo, & non interrupto subire.

Potest etiam Angelus ex communiori sententia, moveri motu discreto, ita scilicet ut eodem instanti temporis totum locum adæquatam deserat, & simul totum alium occupet; tum quia oritur ex imperfectione corporum, quod sic moveri nequeant, quia nempe cum variis consent partibus, necessariò debent priores partes loci prius occupare, quàm posteriores tum quia potest Angelus totum aliquem locum simul deserere, & permanere in puncto illius, quidni ergo simile spatium totum simul occupare poterit? atque ita talis motus fiet in instanti, & non transeundo per medium participans,

Hoc tamen non caret difficultate, quia ad primū dici poterit, non tantum oriri ex divisibilitate corporis, quod non possit totum simul locum occupare, sed etiam & maximè, quia debet mobile prius pervenire ad partes loci proximas, quam ad remotas. Ad 2. vero non esse parem rationem, quia ut Angelus totum locum deserat, se reducendo ad unicum illius punctum, non requiritur medium: ut autē occupet partes remotas novi spatii, requiritur mediū, quod proinde prius trajiciendum est, quàm perveniatur ad extremum. Unde videtur Angelum non posse transire de loco in locum, nisi transeundo per medium tam participans quàm non participans: neque Angelum posse aliter moveri motu discreto, quàm in ipso motu successivo, quo continuè movetur, breves aliquas morulas interponendo.

CAPUT III.

De iis quæ spectant ad intellectum Angelorum.

RESOLUTIO I. *Angeli intelligere non est illius substantia, sed accidens ab ea realiter distinctum.]*
 PROBATUR 1. quia Angelus est mutabilis ab intrinseco in actibus intelligendi, & non in substantia, ergo substantia Angeli non est actus intelligendi: antecedens